DANDERYDS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Datum: 2026-09-29
Diarienummer: KS 2025/0337

Till: Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret
Jonas Qvarfordt

Motion från Christer Lidgard (C) m fl om att ombilda Skärviks udde till naturreservat

Ärendet

Christer Lidgard (C) med flera väckte vid kommunfullmäktiges sammanträde den 10 november 2025 (§ 133) en motion med förslag att ombilda parkmarken vid Skärviks udde i Södra Djursholm till naturreservat. Motionen lyfter fram områdets biologiska värden, rekreativa betydelse och behovet av långsiktigt skydd.

Motionen har remitterats till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden som har antagit remissvar. Nämnderna förordar att förändringar av skötsel bör föregås av utredning samt att förslag om reservatsbildning hanteras tillsammans med andra möjliga alternativ inom det pågående arbetet med att ta fram en grönplan för kommunen.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad då områden som bedöms lämpliga för bildande av naturreservat hanteras inom ramen för arbetet med att ta fram grönplan för kommunen.

Bakgrund

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 10 november 2025 (§ 133) väckte Christer Lidgard (C) med flera en motion med förslaget att omvandla Skärviks udde till ett naturreservat.

Motionärerna beskriver Skärviks udde som ett naturskönt område med hög biologisk mångfald, inklusive självföryngrande lindbestånd, svamprikedom och häckande fåglar. Området används frekvent av boende för rekreation och motion. Motionärerna föreslår att området ombildas till naturreservat för att säkerställa långsiktigt skydd och skötsel.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till miljö- och stadsbyggnads-nämnden samt tekniska nämnden som antagit remissvar.

Kommunledningskontorets utredning

Skärviks udde (Djursholm 2:317) och den angränsande kuststräckan Skärvikspromenaden (Djursholm 2:421) utgör cirka 3 hektar natur- och parkmark. Genom naturvärdesinventeringar 2022–2024 har området tilldelats högsta biotopklass. Områdets kombination av gammal blandskog, skyddsvärda ekar, rödlistade svamp- och insektsarter och värdefulla kustmiljöer gör det ekologiskt särskilt betydelsefullt.

Området används frekvent för rekreation, vilket är viktigt i ett område med begränsad parkmark. Motionärerna anger att ett naturreservat skulle säkerställa långsiktigt bevarande av både naturvärden och rekreationsmöjligheter.

Skötsel av naturområdet sker idag aktivt och medvetet för att bevara skyddsvärd natur genom lågintensiv gallring av sly och småträd som läggs på faunadepåer. Gallringen sker på träd som uppnått en viss höjd och konkurrerar med områdets skyddsvärda träd. Gallringsinsatser genomförs växelvis på Skärviks udde och Skärviks promenadstråk vartannat år.

Danderyds kommun har i dagsläget tre kommunalt beslutade naturreservat, Öarna i Stora Värtan, Rinkebyskogen och Ekebysjön. Därutöver finns ett stort antal naturytor som förvaltas av tekniska nämnden, flera av dessa har även de höga naturvärden, exempelvis Sätra ängar, Borgenudden, Bernhardsbergsparken och Svalnäskusten.

Nämndernas yttranden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden framför i sitt yttrande att nämnden inte har någon erinran mot att skyddsstatusen för Skärviks udde ändras till naturreservat under förutsättningar att det kan ske utan skadlig inverkan på områdets nuvarande höga biotop- och artvärden samt att förändringar i skötseln bör föregås av en utredning för att säkerställa att effektiva och positiva åtgärder införs.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden förordar även att ett eventuellt reservatskydd inkluderar fastigheten Djursholm 2:421 som innehåller kustlinjen med gångstråket som benämns som Skärvikspromenaden.

Tekniska nämnden framför att det finns både fördelar och vissa utmaningar med att ett reservat inrättas. Bland fördelar lyfts de höga naturvärdena, vilket gör området särskilt skyddsvärt. Ett naturreservat skulle ge ett starkt och långsiktigt skydd och minska risken för framtida exploatering eller förändrad skötsel. Dessutom skulle ett reservat säkerställa tillgången till rekreationsmöjligheter för boende i Södra Djursholm, där parkmark är begränsad.

Bland utmaningarna som framförs av tekniska nämnden nämns att bildandet av ett naturreservat medför administrativa kostnader, både för själva processen och för den framtida skötseln. Det är också viktigt att skötselplanen utformas med tillräcklig flexibilitet för att kunna anpassas till förändringar i naturen över tid. Nämnden påpekar även att det finns andra områden i kommunen som kan vara mer prioriterade för reservatsbildning. Tekniska nämnden framför att Skärviks udde är ett relativt litet område, vilket kan begränsa dess ekologiska resiliens. Tekniska nämnden påvisar även att en utmaning utgörs av en planerad spillvattenledning längs kustlinjen, som är ett allmänt intresse, som måste kunna underhållas även vid eventuell reservatsbildning.

Slutligen föreslår tekniska nämnden i sitt yttrande att förslaget om reservatsbildning hanteras tillsammans med andra möjliga alternativ inom det pågående arbetet med att ta fram en grönplan för kommunen.

Både tekniska nämnden och miljö- och stadsbyggnadsnämnden framför att det i nuläget pågår arbete med en övergripande grönplan för Danderyds kommun. I detta arbete kan det finnas möjlighet att undersöka flera områden i kommunen som kan vara lämpliga för reservatsbildning. Skärviks udde kan i detta arbete vägas mot andra potentiella reservatsområden, exempelvis Sätra ängar, Borgenudden, Bernhardsbergsparken och Svalnäskusten.

Kommunledningskontorets bedömning

Skärviks udde har tydliga natur- och rekreationsvärden, men beslut om naturreservat kräver avvägning mot andra intressen.

Kommunledningskontoret bedömer, utifrån nämndernas svar, att fortsatt utredning behövs samt att utredning om vilka områden som är lämpliga för bildande av eventuella naturreservat föreslås hanteras inom arbetet med framtagande av kommunens grönplan.

Tekniska nämnden och miljö- och stadsbyggnadsnämnden framför att det i nuläget pågår arbete med en övergripande grönplan för Danderyds kommun. I detta arbete kan frågan om att undersöka flera områden i kommunen som kan vara lämpliga för reservatsbildning lyftas om detta är önskvärt. Skärviks udde bör i detta arbete i så fall vägas mot andra potentiella reservatsområden, exempelvis Sätra ängar, Borgenudden, Bernhardsbergsparken och Svalnäskusten.

Konsekvenser för barn och unga

Besvarandet av motionen innebär inga direkta konsekvenser för barn och unga. Nuvarande skötsel av området främjar barn och ungas nyttjande av grönområden. Området erbjuder redan idag möjligheter till fri lek, rörelse och naturupplevelser, vilket är särskilt värdefullt i Södra Djursholm där tillgången till parkmark är begränsad. Naturmiljöer främjar barns fysiska och psykiska hälsa, stärker deras utveckling och bidrar till ökad livskvalitet. Ett inrättande av ett naturreservat vid Skärviks udde kan bidra till att nyttjandet av området även på längre sikt säkerställs i detta avseende.

Bildandet av ett naturreservat ligger i linje med flera artiklar i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen): **Artikel 3**: Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. Ett naturreservat bidrar till en trygg och hälsosam livsmiljö. **Artikel 6**: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Tillgång till natur främjar barns utveckling på flera plan. **Artikel 24**: Barn har rätt till bästa möjliga hälsa och till en miljö som främjar hälsa. Naturreservat bidrar till en ren och hälsosam miljö. **Artikel 31**: Barn har rätt till vila, fritid, lek och rekreation. Naturreservatet ger barn möjlighet att utöva dessa rättigheter i en trygg och tillgänglig miljö.

Ekonomiska konsekvenser

Besvarande av remissen innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser. Eventuell reservatsbildning skulle däremot medföra kostnader för bland annat utredning, skyltning, tillsyn och skötsel. Storleken på dessa kostnader är idag okänd.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Björn Wallgren
Ekonomichef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Motion från Christer Lidgard (C) m fl om att ombilda Skärviks udde till naturreservat
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut, daterat 2026-01-28
3. Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, daterat 2026-01-15
4. Tekniska nämndens beslut, daterat 2025-12-04
5. Tekniska nämndens yttrande, daterat 2025-12-04
6. Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-11-27
7. Motionen

Expedieras
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden